

2012-02-14

Dnr 43-2011:1667

Falu kommun

info@falun.se

Rektorn vid Bjursåsskolan F-6

krister.wiklund@falun.se

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn av Bjursåsskolan F-6
i Falu kommun

Tillsyn av Bjursåsskolan F-6

Helhetsbedömning

Skolinspektionen genomför tillsyn i Falu kommun under period, hösten 2011 och våren 2012. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen. Bjursåsskolan F-6 besöktes av Skolinspektionen den 20 oktober 2011.

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på ett antal områden som huvudmannen måste åtgärda för att tillförsäkra en god arbetsmiljö där eleverna ges goda förutsättningar att nå övergripande mål och fastställda kunskapskrav. Verksamheten i Bjursåsskolan F-6 ger i många avseenden eleverna goda förutsättningar att nå målen och kunskapskraven. Enligt skolans egna uppgifter når flertalet elever kunskapskraven i alla ämnen. Emellertid visar de nationella ämnesproven i årskurs 5 år 2011 att ett antal elever inte når målen i proven i svenska, engelska och matematik. De nationella proven i årskurs 3 visar bättre resultat. Där når alla elever målen för proven i matematik och 96 procent målen i svenska.

Stora skillnader framkommer när det gäller lärarnas anpassning av undervisningen till de nya skolförfattningarna och till elevers olika behov. Det finns lärare som mycket väl omsätter de nya kursplanerna i undervisningen. Men också lärare som uttrycker en osäkerhet om hur det bäst ska gå till. Anpassning av undervisningen till elevers olika behov sker i vissa klasser inom klassens ram, medan det i andra klasser uppfattas svårt att variera undervisningen. Detta medför att inte alla elever ges likvärdiga möjligheter att utvecklas så långt som möjligt, utifrån sina egna förutsättningar, i förhållande till övergripande mål och fastställda kunskapskrav. Det pedagogiska ledarskapet behöver därför utvecklas och stärkas.

Skolan saknar rutiner för hur det systematiska kvalitetsarbetet, med planering, uppföljning och utveckling av utbildningen på en övergripande nivå, ska genomföras. Åtgärder som vidtas har i vissa fall en otydlig koppling till elevers resultat och undervisningens organisering och innehåll.

Även arbetet med trygghet och studiero behöver förbättras då det i tillsynen framkommer att kränkningar förekommer och att det inte i vissa klasser råder studiero.

Vid Skolverkets inspektion år 2005 uppmärksammades behov av åtgärder inom ett stort antal områden. I denna tillsyn konstateras att flertalet av de brister

kvarstår.

Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut.

Beslut

Föreläggande

De beskrivna bristerna som Skolinspektionen konstaterat vid tillsynen av Bjursåsskolan F-6 i Falu kommun måste åtgärdas för att huvudmannen ska uppfylla författningarnas krav och eleverna därmed ska få den utbildning de har rätt till.

En utförligare redogörelse av konstaterade brister finns nedan under rubriken *Skäl för beslut*.

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Falu kommun att senast **den 14 maj** avhjälpa påtalade brister genom att vidta nedanstående åtgärder.

De vidtagna åtgärderna ska samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Rektorn och lärarna klargör inte för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har, vilka krav skolan ställer och vilka rättigheter och skyldigheter elever och dess vårdnadshavare har.

Utbildningen är inte systematiskt inriktad på målen i läroplanen och övriga författningsbestämmelser.

Lärarna ger inte alla elever den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med undervisning och lärande.

I detta ingår att:

- Säkerställa att undervisningen utgår från och omfattar läroplanens och kursplanernas krav (1 kap. 11 § skollagen)
- Lärarna anpassar undervisningen efter elevers behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande (1 kap. 4 § skollagen, Lgr 11 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning)

2012-02-14

3 (15)

Dnr 43-2011:1667

- Rektorn och lärarna klargör för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har, vilka krav skolan ställer och vilka rättigheter och skyldigheter elever och dess vårdnadshavare har (4 kap. 14 § andra stycket skollagen, Lgr 11 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter)

Grundläggande värden och inflytande

Eleverna ges inte möjlighet till ett aktivt inflytande över utbildningen.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med grundläggande värden och inflytande.

I detta ingår att:

- Säkerställa att utformningen av inflytandet anges i planeringen av verksamheten och skolan har en tydlig progression för att ge eleverna ökat inflytande utifrån ålder och mognad (4 kap. 14 § skollagen, Lgr 11 2.3 Övergripande mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande)
- Se till att eleverna har ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll och hålls informerade i frågor som rör dem (4 kap. 9 § skollagen, Lgr 11 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter, 2.3 Övergripande mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar)
- Säkerställa att elevens val anordnas i enlighet med författningarna (9 kap. 8 § skolförordningen)

Trygghet och en god miljö i övrigt

Skolmiljön präglas inte av trygghet och studiero.

Vid skolan bedrivs inte ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med trygghet och en god miljö i övrigt.

I detta ingår att:

- Vidta omedelbara åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero. (5 kap. 3 § skollagen, 5 kap. 6 § första stycket skollagen, Lgr 11 1 Skolans värdegrund och uppdrag, God miljö för lärande, 2.1 Normer och värden)

2012-02-14

4 (15)

Dnr 43-2011:1667

- Tillse att kränkningar upphör samt komma tillrätta med en elevs ordningsstörande beteende (3 kap. 3 §, 5 kap. 6 §, 6 kap. 9 § skollagen, Lgr 11 1 Skolans värdegrund och uppdrag, God miljö för lärande, 2.1 Normer och värden)
- Upprätta en plan mot kränkande behandling för skolan som uppfyller författningarnas krav (6 kap. 8 § skollagen)

Särskilt stöd

Rektor ser inte till att det fattas åtgärdsprogram som anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med särskilt stöd.

I detta ingår att:

- Säkerställa att de åtgärdsprogram som upprättas tydligt beskriver elevens behov i förhållande till nationella mål och/eller kunskapskrav (3 kap. 9 § första stycket skollagen)
- Säkerställa att de insatser av särskilt stöd som skolan avser vidta relateras till elevens behov (3 kap. 9 § första stycket skollagen)
- Säkerställa att det i åtgärdsprogrammet framgår hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas (3 kap. 9 § första stycket skollagen)

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Rektorn tar inte sitt ansvar som pedagogisk ledare och chef och verkar inte för att utbildningen utvecklas.

Rektorn tar inte ansvar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete vid skolenheten samt omsätter inte resultaten i åtgärder för att uppfylla de nationella målen.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

I detta ingår att:

- Rektor utvecklar det pedagogiska ledarskapet och tar ett större ansvar för att utbildningen planeras, genomförs och utvecklas i enlighet med de nationella målen (1 kap. 9 §, 4 kap. 5 § skollagen).

2012-02-14

5 (15)

Dnr 43-2011:1667

- Säkerställa att det genomförs ett systematiskt kvalitetsarbete med planering, uppföljning och utveckling av utbildningen där inriktningen är att de mål som finns i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls (4 kap. 4, 5 §§ skollagen)
- Säkerställa att det systematiska kvalitetsarbetet genomförs under medverkan av lärare, förskollärare, övrig personal och elever samt ge elevernas vårdnadshavare möjlighet att delta i arbetet (4 kap. 4 § skollagen)
- Säkerställa att det systematiska kvalitetsarbetet dokumenteras (4 kap. 6 § skollagen)

Personalkompetens

All personal har inte utbildning för den undervisning de bedriver.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med personalkompetens.

I detta ingår att:

- Säkerställa att all undervisning bedrivs av lärare med rätt utbildning för de uppgifter de ska utföra (2 kap. 13 § skollagen).

Avstående från ingripande

Vid tillsynen har även konstaterats brister för vilka Skolinspektionen avstår från ingripande i enlighet med 26 kap. 12 § skollagen. Skollagen anger att de skriftliga omdömena i den individuella utvecklingsplanen, ska avse elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven. De skriftliga omdömen som Skolinspektionen tagit del av är av mycket skiftande karaktär. En rad olika underlag har använts och de bedömningar om elevens kunskapsutveckling, som enskilda lärare gör, har i vissa fall en otydlig koppling till kunskapskraven. Rektor berättar emellertid att ett utvecklingsarbete pågår för att få gemensamma underlag för de skriftliga omdömena med tydligare koppling till kunskapskraven. Skolinspektionen har efter tillsynsbesöket fått exempel på hur framtida skriftliga omdömen kommer att se ut. Skolinspektionen förutsätter att arbetet slutförs snarast och avstår från ingripande i denna del.

Skäl för beslut

Måluppfyllelse

Kunskapsresultat

Tre gånger per läsår ska skolorna i Falun redovisa elevernas måluppfyllelse i alla ämnen till skolförvaltningen i kommunen. I Bjursårsskolan F-6 senaste rapport, från juni 2011, anges att flertalet elever (ca 90 procent) når målen i alla ämnen. I engelska och svenska bedöms dock att ett antal elever inte kommer att nå kunskapskraven som minst ska uppnås. Resultaten vid nationella prov i årskurs 3 år 2011 visar att 96 procent av eleverna nådde målen för proven i svenska och 100 procent i matematik. För årskurs 5 var andelen elever som nådde målen för proven 93 procent i svenska, 86 procent i matematik och 89 procent i engelska.

Resultat av värdegrundsarbetet

Rektorn och lärarna beskriver ett målinriktat värdegrundsarbete med såväl förebyggande som åtgärdande insatser.

Tillsynen visar dock, genom enkäter, intervjuer och lektionsbesök, att kränkningar mellan elever förekommer och att skolmiljön inte upplevs som stimulerande och trygg av alla elever. Några elever ger exempel på hur de känner sig kränkta av lärare. Stora skillnader mellan klasser framkommer emellertid vid Skolinspektionens lektionsbesök. I många klasser ses respekt och omtanke mellan eleverna och en tillit mellan vuxna och elever.

Föreläggande:

Bedömningsområde: Undervisning och lärande

Bedömning:

Rektorn och lärarna klargör inte för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har, vilka krav skolan ställer och vilka rättigheter och skyldigheter elever och dess vårdnadshavare har.

Utbildningen är inte systematiskt inriktad på målen i läroplanen och övriga författningsbestämmelser.

Lärarna ger inte alla elever den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.

Motivering:

I skollagen och läroplanen anges att elever och föräldrar ska informeras om utbildningen mål och de kunskapskrav som finns för olika ämnen. För att eleverna ska ges förutsättningar att nå goda resultat ska undervisningen planeras och genomföras enligt de bestämmelser som finns i skollag, läroplan och kursplaner.

Av dokumentstudier, enkätsvar och intervjuer framkommer att många vårdnadshavare och elever inte känner sig tillräckligt informerade om vilka mål utbildningen har eller vilka kunskapskrav som gäller för olika ämnen. Trots ett implementeringsarbete kring nya nationella styrdokument, som pågått under förra läsåret, visar tillsynen att alla lärare inte har tillräckliga kunskaper om bestämmelser i de nationella styrdokument. I lärarintervjuer och vid observationer framkommer en påtaglig osäkerhet hos vissa lärare om hur de nya kursplanerna ska omsättas i undervisningen. Några lärare ger uttryck för att de ser de nya bestämmelserna som extra pålagor. Flertalet lärare efterlyser en bättre pedagogisk ledning och konkret hjälp för att kunna anpassa sin undervisning och ge eleverna de rätta förutsättningarna att nå kunskapskraven.

Läroplanen anger att undervisningen ska anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Därför kan undervisningen aldrig utformas lika för alla. Tillsynen visar att flera lärare upplever svårigheter att anpassa undervisningen inom klassens ram och väljer därför i vissa ämnen särskiljande lösningar som nivågruppering och/eller små grupper för särskilt stöd. Skolverket har i sin kunskapsöversikt "Vad påverkar resultaten i svensk grundskola", uppmärksammat integreringen som en ledande organisatorisk princip i skolförfattningarna. Skolverket slår fast att nivågrupperingar och särskilda undervisningsgrupper måste vara tillfälliga och kontinuerligt utvärderas, så att inte så kallade inlåsningseffekter uppstår. Skolinspektionen bedömer det som ytterst angeläget att de särskiljande lösningar som Bjursåsskolan F-6 har valt utvärderas. Det gäller särskilt de lösningar som inte beskrivits i enskilda elevers åtgärdsprogram och som för dessa elever därför inte utvärderas.

Av utredningen framgår att elever och vårdnadshavare inte känner sig tillräckligt informerade om mål och kunskapskrav. Vidare att vissa lärare inte i tillräcklig omfattning anpassar sin undervisning efter de nationella kursplanerna. Även brister i undervisningens anpassning till elevernas behov och förutsättningar framkommer. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristerna.

2012-02-14

8 (15)

Dnr 43-2011:1667

Författning:

1 kap. 4 § andra stycket, 3 kap. 3 §, 4 kap. 14 § andra stycket skollagen,

Lgr 11 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter, 1 kap. 11 § första stycket, Lgr 11 2.2 Övergripande mål och riktlinjer, Kunskaper, riktlinjer, Lgr 11 och förordning om kursplaner

Bedömningsområde: Grundläggande värden och inflytande

Bedömning:

Eleverna ges inte möjlighet till ett aktivt inflytande över utbildningen.

Motivering:

I skollagen och läroplanen anges att eleverna ska ges inflytande över utbildningen, arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll och att de ska hållas informerade i frågor som rör dem.

I Skolinspektionens enkäter och vid intervjuer med såväl lärare som elever skattas detta område lågt. Många elever ger uttryck för att det mesta bestäms av lärarna utan att eleverna blir hörda. Flera lärare tycker att det är svårt att ta med så unga elever i planeringen. Emellertid framkommer stora skillnader mellan klasserna. I vissa klasser finns ett väl fungerande elevinflytande, enligt eleverna. För mer övergripande frågor finns klassråd och elevråd. Skolan har ingen beskriven progression för elevmedverkan eller gemensamma metoder för att träna eleverna i att ha inflytande. Eftersom en viktig förutsättning för elevernas medverkan och inflytande är att de känner till mål och förstår vad som kommer att bedömas, behöver skolan tydliggöra detta samt i högre grad ge eleverna redskap och möjligheter till inflytande över arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.

Skollagen anger att undervisningen i elevens val ska syfta till att fördjupa och bredda elevens kunskaper i ett eller flera ämnen och skolförordningen anger att huvudmannen ska erbjuda eleverna ett allsidigt urval av ämnen som elevens val.

I Bjursåsskolan F-6 är det respektive klasslärare som väljer vilket ämne som hela klassen ska ha som elevens val. Eleverna får sedan välja fördjupning inom det ämnet. Detta medför i realiteten att det är lärarna som väljer, inte eleverna. Rektor anger som förklaring att skolan har begränsat med personalresurser.

Syftet att i elevens val ge eleverna möjlighet att, utifrån intresse fördjupa sig inom ett eller flera ämnen, kan därmed inte sägas förverkligat.

Tillsynen visar att elevernas möjlighet till inflytande över utbildningen, arbets-sätt, arbetsformer och undervisningens innehåll brister och verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristerna

Författning:

4 kap. 9 §, 14 §, 9 kap. 8 §, 10 kap. 4 § skollagen, 9 kap. 8 § skolförordningen, Lgr 11 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter, 2.3 Övergripande mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar

Bedömningsområde: Trygghet och en god miljö i övrigt

Bedömning:

Skolmiljön präglas inte av trygghet och studiero.

Vid skolan bedrivs inte ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever.

Motivering:

I skollagen och läroplanen anges att utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Enligt skollagen ska var och en som verkar inom utbildningen aktivt motverka alla former av kränkande behandling. I en av skolan upprättad plan mot kränkande behandling ska det finnas en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande plan.

Trots att rektorn och lärarna beskriver en rad insatser för att förebygga och stoppa kränkningar framkommer i tillsynen flera exempel på hur elever kränker andra elever. Det ges även exempel på hur lärare känner sig kränkta av elever och uppgifter om elever som känner sig diskriminerade och kränkta av lärare. I vissa klasser störs studieron av elever vars beteende lärarna har svårigheter att komma till rätta med.

2012-02-14

10 (15)

Dnr 43-2011:1667

Rektor önskar föra fram flera års arbete med ett SET-material (social och emotionell träning) som han anser gav goda resultat. Detta arbete är nu avslutat efter kritik av metoden från bland annat Skolverket. Rektor menar att man därmed har tappat strukturen på arbetet, men att det ändå pågår "ständigt och alltid".

Skolans plan mot kränkande behandling från 2010 har inte utvärderats och den är inte känd bland de elever Skolinspektionen talat med. Någon aktuell plan med åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året (2011/12) för att förebygga och förhindra kränkande behandling finns inte. Många elever vet inte vilka som är med i skolans antimobbningsteam.

Utifrån de uppgifter som framkommer om kränkningar, störande beteende och avsaknad av en aktuell plan mot kränkande behandling, bedömer Skolinspektionen att verksamheten inte uppfyller författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning:

5 kap. 3 §, 6 § första stycket, 6 kap. 6-10 §§ skollagen, Lgr 11 1 Skolans värdegrund och uppdrag, God miljö för utveckling och lärande, 2.1 Övergripande mål och riktlinjer, Normer och värden

Bedömningsområde: Särskilt stöd

Bedömning:

Rektor ser inte till att det fattas åtgärdsprogram som anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Motivering:

I skollagen anges att om det befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, ska rektor se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Vidare att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska det framgå vilka behoven är hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas.

Skolförvaltningen i Falu kommun har centralt utarbetat underlag för hur utredning ska göras och hur åtgärdsprogrammen ska utformas (mall med fastställda rubriker). Rutinerna är nya och vid tillsynsbesöket får Skolinspektionen ta del av ett aktuellt åtgärdsprogram som Bjursåsskolan F-6 upprättat. Pro-

2012-02-14

11 (15)

Dnr 43-2011:1667

grammet beskriver mycket vagt och sammanfattat elevens behov. Av åtgärdsprogrammet går inte att utläsa vilka kunskapskrav eleven befaras att inte nå. De insatser som skolan ska vidta är av övergripande karaktär, exempelvis som "ökad specialundervisning i svenska och matematik" samt "att ha sin arbetsplats nära vuxna". Resultatet av det särskilda stödet är vid sådana formuleringar mycket svårt att utvärdera. Åtgärdsprogrammet saknar även beskrivning av hur åtgärder ska följas upp och utvärderas.

Skolans åtgärdsprogram anger inte vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärder ska följas upp och utvärderas. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristerna

Författning:

3 kap. 9 § första stycket skollagen

Bedömningsområde: Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning:

Rektorn tar inte sitt ansvar som pedagogisk ledare och chef och verkar inte för att utbildningen utvecklas.

Rektorn tar inte ansvar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete vid skolenheten samt omsätter inte resultaten i åtgärder för att uppfylla de nationella målen.

Motivering:

Läroplanen anger att rektorn, som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan, har det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. Vidare anges i skollagen att rektorn ansvarar för att det genomförs ett systematiskt kvalitetsarbete med planering, uppföljning och utveckling av utbildningen, inriktat på de mål som finns för utbildningen i skollagen och i andra föreskrifter. Kvalitetsarbetet ska dokumenteras och genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever samt att elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet. Det ska även finnas rutiner för att redovisa konstaterade utvecklingsbehov till huvudmannen.

I skolans dokumentation, enkätsvar och intervjuer framkommer att det systematiska kvalitetsarbetet brister i många delar. I det pedagogiska utvecklingsarbetet saknas struktur och tydlig ansvarsfördelning. Det finns inga beskrivna rutiner för hur och när resultaten av skolans kunskapsuppdrag och arbete med

2012-02-14

12 (15)

Dnr 43-2011:1667

värdegrundsfrågor, på en övergripande skolnivå, ska följas upp och utvärderas. Rektorn uppger att det återstår en hel del arbete för att få tillstånd ett bra uppföljningsarbete men ser de regelbundna rapporterna, som ska skickas till förvaltningen gällande elever som riskerar att inte nå målen, som ett framtida bra instrument. Rektorn medger emellertid att hittills har elevernas resultat inte systematiskt utvärderats för att ompröva organisation, stödinsatser och arbetsätt.

I skolinspektionens personalenkät ges området "skolans utveckling" låga värden. Den kompetensutveckling som ges upplevs av lärarna inte som tillräcklig, utifrån det samlade behovet på skolan. Skolans rektor uppfattas inte som tydlig eller tillräckligt insatt i det dagliga arbetet, av många lärare. Flertalet lärare uppger att de i stor utsträckning saknar pedagogisk ledning.

Föräldrar som svarat på Skolinspektionens enkät anger att skolan inte verkar ompröva sina arbetssätt om det visar sig att de inte fungerar samt att lärarna arbetar på som de alltid har gjort. Lägst värde ger föräldrarna på frågan om rektorns och lärarnas arbete är fokuserat på elevernas utveckling och lärande.

I Falu kommun har alla lärare fått kompetensutveckling inför införandet av ny skollag, läroplan och kursplaner. Detta anser rektorn ger en mycket god grund för det utvecklingsarbete som inletts på skolan. Men flera av lärarna på Bjursåsskolan F-6 uppger vid tillsynsbesöket att de nog inte är tillräckligt förtrogna med de nya författningarna. Att invanda arbetssätt kanske behöver omprövas upplevs som en pålaga av några lärare. Emellertid framkommer stora skillnader mellan lärarna och vissa har en god kännedom om de nya kursplanernas innehåll och de har vidtagit nödvändiga anpassningar i sin undervisning.

Den skillnad som finns mellan lärarnas förståelse för författningarnas krav och nödvändig anpassning av verksamheten riskerar likvärdigheten. Därför krävs ytterligare insatser av vissa lärare att sätta sig in i de förändringar som följer av ny lagstiftning. Granskningen visar inom flera områden ett stort behov av en tydligare pedagogisk ledning i syfte att ge lärarna stöd att utveckla sin undervisning och för att säkerställa att eleverna har likvärdiga möjligheter att nå de övergripande målen och kunskapskraven i alla ämnen.

Av utredningen framgår brister när det gäller pedagogisk ledning för att utveckla verksamheten och ge eleverna likvärdiga möjligheter att nå målen för utbildningen. Vidare att rektorn inte tar ansvar för att ett systematiskt kvali-

2012-02-14

13 (15)

Dnr 43-2011:1667

tetsarbete genomförs. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning:

2 kap. 9 §, 4 kap. 4-6 §§ skollagen, Lgr 11 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar

Bedömningsområde: Personalkompetens

Bedömning:

All personal har inte utbildning för den undervisning de bedriver.

Motivering:

Skollagen anger att huvudmännen ska för undervisningen använda lärare eller förskollärare som har en utbildning som är avsedd för den undervisning som läraren eller förskolläraren ska bedriva.

I tillsynen framkommer att alla lärare, utom läraren i musik, har lärarutbildning. I några fall undervisar dock sådana lärare i ämnen de inte har utbildning för. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning:

2 kap. 13 § skollagen

Avstår från ingripande:

Bedömningsområde: Bedömning och betygssättning

Bedömning:

De skriftliga omdömen som ges om elevens kunskapsutveckling är inte i alla ämnen formulerade i förhållande till kunskapskraven.

Motivering:

Skollagen anger att de skriftliga omdömena ska avse elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven och en sammanfattning av vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt. De skriftliga omdömen som Skolinspektionen tagit del av är av mycket skiftande karaktär. En rad olika underlag har använts och de bedömningar om elevens kunskapsutveckling, som enskilda lärare gör, har i vissa

2012-02-14

14 (15)

Dnr 43-2011:1667

fall en otydlig koppling till kunskapskraven. Rektor berättar emellertid att ett utvecklingsarbete pågår för att få gemensamma underlag för de skriftliga omdömena med tydligare koppling till kunskapskraven. Skolinspektionen har efter tillsynsbesöket fått exempel på hur framtida skriftliga omdömen kommer att se ut. Skolinspektionen förutsätter att arbetet slutförs snarast och avstår från ingripande i denna del.

Författning:

3 kap. 4 §, 9 kap. 11 §, 10 kap. 12-13 §§ skollagen, Lgr 11 2.4 Övergripande mål och riktlinjer, Skola och hem

Bakgrund

Beskrivning av Bjursåsskolan F-6

I Bjursåsskolan F-6 går 210 elever. Utbildningen omfattar förskoleklass och årskurserna 1 – 6 samt fritidshem.

Skolan har haft samma rektor sedan 1999 och många av lärarna har arbetat lång tid på skolan. Undervisningen är organiserad i åldershomogena klasser, en per årskurs, med två ansvariga pedagoger per klass. Skolan har ändamålsenliga undervisningslokaler och gott om utrymme såväl ute som inne för meningsfull fritid. Skolas bibliotek är väl utrustat. För elevhälsa har skolan tillgång till skol-sköterska, skolläkare och kurator och vid behov anlitas psykolog och personal med specialpedagogisk kompetens som finns anställda centralt i kommunen.

I ärendets slutliga handläggning har utredare Kerstin Haster deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Håkan Eilard
Enhetschef

Ingrid Åsgård
Undervisningsråd

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med

anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).